



EKONOMISTU  
APVIENĪBA

# Valsts pārvaldības uzlabošana

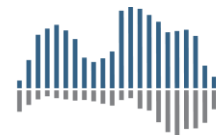
Stratēģiskā konsensus seminārs

16.09.2022.

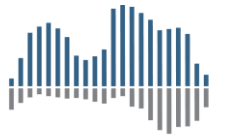
Dr. oec. Ojārs Kehris

# Jomas, kurās identificētas valsts pārvaldības problēmas

1. Likumdevējs
2. Izpildvara
  - a. Politiskā valdība
  - b. Nepolitiskā valsts pārvalde
3. Tiesu vara
4. Valsts īpašumu (iestāžu, uzņēmumu, VAS u.c.) pārvaldība



# Esošā valdības modeļa problēmas



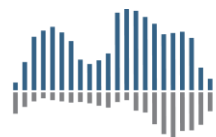
EKONOMISTU  
APVIENĪBA

- Neatspoguļo valdības prioritātes
- Grūti īstenot svarīgas horizontālās/starpministriju politikas jomas



# Mūsdienīgāks (kompleksāks) valdības modelis

- Institucionāli (sastāva ziņā) atspoguļo konkrētas valdības prioritātes
- Ministru kabineta komiteju, ministriju un to struktūrvienību kompetence tiek pakārtota valdības prioritātēm



# Kā līdz šim tiek veidotas valdības

Ministru prezidenta (MP) izvēle

Partiju centieni īstenot savas prioritātes, programmas, intereses, sadalot ietekmes sfēras jeb ministrijas

Partiju izvirzīti ministru kandidāti, kurus MP parasti akceptē

MP vai pilnvarota persona sagatavo Ministru kabineta deklarāciju par iecerēto darbību

Saeima apstiprina valdību

! Grūti īstenot, jo prioritātes reti ir vienas ministrijas kompetencē

! Neskatoties uz kandidātu (ne)spējām vadīt ministrijas un īstenot prioritātes

# Piedāvājums modernākam valdības modelim



Ministru prezidenta (MP) izvēle

Valdību veidojošas partijas nosauc 3-5 prioritātes īstenošanai līdz nākamajām vēlēšanām

Partiju identitāti veidojošas, kopīgas, konfliktējošas

Ņemot vērā partiju iesniegto, MP piedāvā partijām valdības kopējās prioritātes (~ 10) un modeli to īstenošanai

**MP instrumenti:** MK komitejas, MP biedri, īpašo uzdevumu ministri (uz laiku), valsts ministri

No partiju piedāvātajiem kandidātiem MP izvēlas ministrus un piedāvā apstiprināšanai Valsts prezidentam

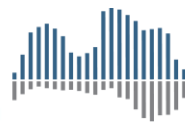
MP atbildība par izvēlēto ministru kompetenci

Ministri veido MK deklarāciju, precizējot prioritāšu sasniegšanas plānu

Saeima apstiprina MP piedāvāto un Valsts prezidenta atbalstīto valdības modeli

Atsevišķu ministru nomainai nav nepieciešams Saeimas balsojums

# Ministru prezidenta instrumenti - MK komitejas



2 līdz 4 komitejas

Komitejas vada ministri

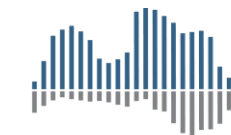
Komitejas izdiskutē MK lēmumus pēc būtības



Ministru kabineta sēdēm formālāks raksturs

Ministru prezidenta atbildība par MK deklarācijas un prioritāšu īstenošanu

# MP instrumenti



EKONOMISTU  
APVIENĪBA

Ministru prezidenta biedrs



Amati horizontāliem uzdevumiem

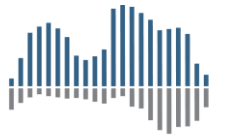
Īpašo uzdevumu ministri

Valsts ministri



Svarīgiem uzdevumiem  
vienas ministrijas ietvaros (pamatā)





# Jaunā modeļa priekšrocības

- Efektīvāka, ātrāka, kompetentāka lēmumu sagatavošana un pieņemšana t.sk. starpministriju līmenī
- Par katru valdības prioritāti atbild konkrēta persona - ministrs
- Partijas var profilēties savu solījumu izpildē
- Atbrīvo MP laiku stratēģijai un prioritāšu izpildes kontrolei
- Valdība nav lielāka, bet ir kompleksāka un elastīgāka
- Konkrētais modelis ir atkarīgs no MP personības, partiju skaita valdībā, to attiecībām un uzticības pakāpes